

לאור המצפון

(אחר מטתו של יהושע אובסי)

אחד שידע והכיר אותה מבפנים, מהשנים
שבהן עסק בתורה בישיבות, שהמוסר היה
נהוג בהן, — היה בעצם מוסריני במובן
היותר נעלה של תואר זה.

הוא שקד על סיהוד מידותיו, ויותר
משדרש מאחרים אורח חיים מוסרי, דרש
ותבע מעצמו.

לא לחינם העריך כל־כך את ר' ישראל
סלנסר, יוצר שיטת המוסר, זה שהיה
מסמלה ומגשימה בחיים.

שעת עלייה היתה לאובסי, עת היה משוחח
על ר' ישראל סלנסר, על אישיותו, אורחות
חיו, אמרותיו ומשליו.

מתוך כך יובן גם בשלמה היו חביבים
עליו ביותר י. ת. ברנר ויצחק למדן. הוא
ראה בהם את הנאמנים, את המגשימים
בחיים את התורה שהורו לאחרים ואת
הנצלים חיים על גחליהם.

אכן, י. אובסי הגשים בחייו את תורת
המוסר.

ואחר מטתו כדאי לספר:

צר מאוד על אדם יקררות וזך־מעש
המסתלק מעולמו.

הדור פוחת והולך, ובני עליה מעטים.
ופטירתו של י. אובסי, שהיה בעל מדרשה,
היא אבידה שאין לה חליפין ותמורה.

ולבי בוכה על שאבד לי יודי נאמן, עשיר־
רוח וטהר־לב, שרבות השפיע עלי ורבות
אני חייב לו.

ורב הצער על זה, שהימים אשר ישב י.
אובסי בישראל עברו עליי מתוך מחלה,
כאב וצער של בידות.

י. אובסי לא היה מהמבקשים פירסום.
מן הצנועים היה. — «כבודו פנימה».

ברם כל מי שנתקרב אליו היה מגלה
את עטרו ורוחיו והיה מתקשר ומתבסם
ממנו.

רואה אני מן הסמל זה, שמאמרו האחרון,
שנתפרסם ב"הדואר" (בגליון מ"ג כסלו),
היה על המוסרנים ועל שאלת המוסר בכלל.
י. אובסי — שעמד על תוך־תוכה של
תנועה זו, ותפס אותה תפיסת שורש של

על הגייר כתב מתוך צורך נפשי רב ומתוך ראיית התוך ועיקר הדברים.

י. אובסי היה רגיל לפרקים להטעים בשיחותיו, שישנם סופרים „בעלי עט אחד“, וישנם סופרים „המשתמשים בשני עטים“ — בחינת עט עילאה ועט תתאה, המסתגל לסעם הדמון.

לפי בחינה זו שלו, נסיק, שהוא, י. אובסי, היה בעל עט אחד, עט עילאה, שהיה מונהג בידו האמונה והזהירה.

בהערכותיו על ספרים ועל אישים היה חושש להגדשת הסאה, כשם שהיה חושש למחיקת הסאה. הוא התאמץ למצוא את המידה הנכונה.

לאור מצפונו שקל כל מצעה וכל תגובה. המצפון היה לו למצפן באורחות חייו. חבל על האי שופרא. יהי זכרו ברוך.

שלמה דמשק

מעטים כמוהו הצטערו בצערם של תלמידי חכמים וסופרים הסובלים ומתענים. ומעטים כמוהו כאבו על עלכון כבוד התורה וכבוד נושאה — שרי התורה.

אובסי היה מיצר אף בצערה של אשת חבר שנתאלמנה, הסובלת מחסור ונמקה בבדידותה. עד כמה שיוז הגיעה היה מתאמץ להקל על משא בדידותה ועניה. הוא היה מעורר גם את חבריו שישתפו עצמם בצערה. והכול נעשה מתוך ראייה ללב והבנה לגפש יבזשאי — בחינת: „מתן בסתר“.

גם במאמריו וברשימותיו של אובסי, שבהם התאחדו סגולות הסופר והמחנך, ימפעמת המוסריות. הוא הגיב נגד המקולקל והנפסד בחיים ובספרות והרים על גס את המוסרי, הבריא, הגרעיני והנאה. בהיר עין היה ובהיר ניב.

זסופר „המעמקים“ היה. כל מה שהעלה